

**UCHWAŁA NR LIII/471/2021
RADY MIEJSKIEJ W RADOMIU**

z dnia 22 lutego 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2021 – 2025

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 920), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.), Rada Miejska w Radomiu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2021 – 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Radomia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Radomiu

Kinga Bogusz

Załącznik do uchwały Nr LIII/471/2021
Rady Miejskiej w Radomiu
z dnia 22 lutego 2021 r.

**Program
oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych
dla osób stosujących przemoc w rodzinie
na terenie Gminy Miasta Radomia
na lata 2021 – 2025**

Radom 2021

Spis treści

Wstęp

I. PODSTAWA PRAWNA I PROGRAMOWA

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

III.CELE PROGRAMU

IV.ADRESACI PROGRAMU

V.REALIZATORZY PROGRAMU

VI.REALIZACJA ODDZIAŁYWAŃ PSYCHOLOGICZNO - TERAPEUTYCZNYCH

VII. ZAKŁADANE REZULTATY

VIII.MONITORING I EWALUACJA / SPRAWOZDAWCZOŚĆ

IX.ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

WSTĘP

Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych adresowany do osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi część systemu działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym. Zadaniem programu jest uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców. Delegację do jego opracowania i realizacji stanowi art 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.) oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 przyjęty Uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku, (Dz. U. z 2014 r., poz. 445), który w obszarze trzecim nakłada na jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym i powiatowym obowiązek opracowania programu oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla sprawców przemocy.

Program ukierunkowany jest na utrwalenie przez sprawców przemocy zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie realizacji oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, a w konsekwencji na redukcję ryzyka kontynuowania stosowania przez te osoby przemocy oraz zwiększenie ich możliwości do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Od 2018 roku na terenie Gminy Miasta Radomia jest realizowany Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W pierwszym roku realizacji Programu żaden z zobowiązanych podmiotów nie realizował zaplanowanych działań. W 2019 roku udział w Programie wzięło 10 sprawców przemocy domowej, którzy uprzednio ukończyli program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Podejmowane działania przyczyniły się do faktycznej zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie, a w konsekwencji do powstrzymania i zakończenia przemocy oraz zwiększenia poczucia odpowiedzialności sprawców za własne czyny, ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie. Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne przyczyniły się do zmniejszenia negatywnych następstw stosowania przemocy w życiu rodzinnym oraz społecznym.

Są zatem niezbędne w podejmowaniu działań, mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Wskazane więc jest opracowanie Programu oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2021 – 2025.

I. PODSTAWA PRAWNA I PROGRAMOWA

Program jest spójny z założeniami ustawodawstwa krajowego oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym. Podstawą prawną programu jest:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.),
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1444 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2365 z późn. zm.).

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej stanowi obok oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jaki funkcjonuje na terenie Gminy Miasta Radomia. Wszelkiego rodzaju działania zaplanowane w programie wobec sprawcy są podporządkowane przede wszystkim zasadzie ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra

osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc. Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne przyczyniają się do utrwalenia zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie, a w konsekwencji powstrzymania i zakończenia przemocy oraz zwiększenia poczucia odpowiedzialności sprawców za własne czyny, ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie. Program przyczyni się również do wzmocnienia współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym instytucji niosących pomoc osobom stosującym przemoc. Praca ze sprawcami opiera się na następujących założeniach:

1. Podstawą wszelkich działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest bezpieczeństwo i dobro osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
2. Przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy.
3. Przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi, często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie.
4. Przemoc domowa jest szkodliwym nadużywaniem siły i władzy oraz dążenia do kontrolowania współmałżonka/partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej.
5. Można nauczyć się nie stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania.
6. Stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwione stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary.
7. Funkcjonują stereotypy kulturowe i obyczajowe związane z przemocą, a odnoszące się do płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych.
8. Stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

Podstawowym założeniem programu jest to, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowanym, którego nic nie usprawiedliwia. Działania edukacyjne i korygujące

przekonania sprawcy przemocy na trwałe zmieniają jego świadomość w odniesieniu do zjawiska przemocy oraz jej skutków fizycznych, psychologicznych i prawnych. Systematyczne edukowanie na temat konsekwencji prawnych stosowanej przemocy oraz modelowanie stylu myślenia sprawcy są szczególnie skuteczne w powstrzymaniu sprawcy przed przemocą. Dlatego stosowanie odpowiednich oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych wobec sprawców pozwoli na redukcję agresji, kształtowanie umiejętności komunikacji, relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz radzenia sobie z własną złością i agresją przy wykorzystaniu własnych zasobów i umiejętności.

III. CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Zatrzymanie przemocy w rodzinie i utrwalenie przez sprawców przemocy zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

Cele szczegółowe programu:

1. utrwalenie i rozwój umiejętności życia w rodzinie, „napisanie na nowo” przez uczestników ról pełnionych w rodzinie i sposobów realizacji,
2. utrwalenie świadomości dotyczącej odpowiedzialności mężczyzny w rodzinie, jakie role pełni w rodzinie mężczyzna i ich zakres w obecnej chwili,
3. rozwój kompetencji rodzicielskich, wychowawczych ojca i matki,
4. nabycie nowych konstruktywnych umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów w rodzinie,
5. nauka umiejętności konstruktywnego przeżywania i wyrażania trudnych emocji: złość, bezradność, frustracja,
6. wzmocnienie umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie,
7. praca nad poczuciem własnej wartości, odkrywanie i wzmocnianie zasobów osobistych,
8. analiza ofert instytucji służących wsparciu rodziny w sytuacji kryzysu.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są osoby dorosłe, które identyfikują się z problemem

przemocy, ukończyły program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, wykazują motywację do terapii i chciałyby utrwalić nabyte umiejętności lub też przypomnieć sobie zasady partnerskiego układu w rodzinie, indywidualnie zdiagnozować swoją obecną sytuację i sytuację rodziny.

V. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Realizatorem programu oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej jest Urząd Miejski w Radomiu jako organ administrujący, kontrolujący i monitorujący program. Bezpośrednim realizatorem będzie podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2365 z późn. zm.).

Partnerami programu są:

- 1.** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu.
- 2.** Komenda Miejska Policji w Radomiu.
- 3.** Prokuratura Rejonowa Radom- Wschód i Radom - Zachód w Radomiu.
- 4.** Sąd Rejonowy w Radomiu.
- 5.** Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujące Orzeczenia w Sprawach Karnych.
- 6.** Areszt Śledczy w Radomiu.
- 7.** Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 8.** Poradnie Leczenia Uzależnień.
- 9.** Organizacje pozarządowe.

Bezpośrednio program realizować winny osoby, które ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauka o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji oraz pracują w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. REALIZACJA ODDZIAŁYWAŃ PSYCHOLOGICZNO - TERAPEUTYCZNYCH

Realizacja programu odbywać będzie się w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączania w trakcie realizacji edycji nowych osób. Można natomiast tworzyć nowe grupy rozpoczynające program od początku. Zakłada się, że w każdym roku realizacji Programu zostanie powołana przynajmniej jedna grupa. Wśród form realizacji programu przewiduje się:

- 1. Indywidualne konsultacje psychologiczne** – specjalistyczna pomoc psychologiczna, 40 godzin konsultacji indywidualnych
- 2. Grupa pomocy psychologicznej** – cykl zamknięty obejmujący 12 sesji w łącznym wymiarze 36 godzin w grupie od 10 do 15 osób. Grupę poprowadzi dwoje specjalistów – kobieta i mężczyzna. Uczestnicy grupy będą pracować nad rozwijaniem i utrwalaniem szeroko rozumianej zmiany osiągniętej w wyniku udziału w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych. Będą mieli możliwość zwiększenia wiedzy o innych i o sobie, zwiększenia świadomości dalszych zmian, które chcą wprowadzić w swoim życiu i uzyskania narzędzi do ich realizacji. Cykl spotkań obejmujący 12 sesji da uczestnikom szansę na wprowadzenie osiągniętych zmian, ale i obserwację efektów podejmowanych działań . Uczestnictwo w grupie pozwoli im na pracę na bieżąco nad realizacją podejmowanych wyzwań, na utrwalenie wprowadzonych zmian zachowań i postaw, by godnie żyć bez przemocy.
- 3. Treningi psychoedukacyjne** – dwa dwudniowe zajęcia w wymiarze 10 godzin, np. weekendowe, podczas których uczestnicy będą mieli okazje przepracować takie zagadnienia jak:
 - asertywność,
 - umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej - porozumiewania się bez przemocy,
 - radzenia sobie z uczuciami jak złość, gniew z wykorzystaniem treningu antystresowego,
 - trening umiejętności i kompetencji wychowawczych,
 - praca nad poczuciem własnej wartości z nakierowaniem na odkrywanie

i wzmacnianie posiadanych zasobów osobistych.

VII. ZAKŁADANE REZULTATY

W pracy z grupą przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

1. Rezultaty "twarde":

- zrealizowanie 36 godz. zajęć grupowych (12 sesji);
- zrealizowanie 40 godz. konsultacji indywidualnych;
- zrealizowanie 10 godz. treningów psychoedukacyjnych;
- przewidywana minimalna liczba uczestników programu – 10;
- opracowanie indywidualnych „planów bezpiecznego reagowania” przez uczestników programu;

2. Rezultaty „miękkie”:

- zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie;
- uzyskanie przez uczestnika wiedzy na temat nowych wymagań w stosunku do ról pełnionych w rodzinie;
- uświadomienie uczestnikowi osobistej odpowiedzialności za zachowania wobec rodziny;
- wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego radzenia sobie z trudnymi uczuciami;
- wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i w rodzinie;
- wzrost poczucia bezpieczeństwa rodziny uczestnika;
- wzrost kompetencji osób objętych programem w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych.

VIII. MONITORING I EWALUACJA/SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych adresowany do osób

stosujących przemoc w rodzinie podlegać będzie monitoringowi oraz ewaluacji corocznie. Sprawozdanie będzie zawierało podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym. System monitorowania zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w programie realizowany będzie w trakcie trwania programu. W procesie oceny efektów programu biorą udział instytucje i organizacje realizujące program, które w tym zakresie zobowiązane są do współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym prowadzącymi program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. System monitorowania polega na weryfikowaniu efektów programu, uzyskaniu informacji o zachowaniu uczestników programu wobec członków swej rodziny w szczególności poprzez:

- obecność i aktywność uczestników programu,
- kontakt realizatorów/prowadzących z osobami wobec, których uczestnicy programu stosowali przemoc,
- współpracę instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem zdobycia i wymiany informacji na temat uczestnika, monitorowania jego rzeczywistego funkcjonowania w środowisku w relacjach partnerskich, rodzicielskich i społecznych.

Uzyskane wyniki wykorzystane będą w pracach nad doskonaleniem i upowszechnieniem oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Opracowanie i realizacja programów oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań w zakresie administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym i powiatowym. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia więc budżet państwa. W związku z tym planowanie wydatków następuje na poziomie gminy rokrocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych z budżetu państwa na ten cel. Przewiduje się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń programu.